Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

N. 11 Warszawa, 20 kwietnia 1934 r. ROK IV.

NOTARJAT-HIPOTEKA

ORGAN
ZWIĄZKU PRACOWNIKÓW NOTARJATU
I HIPOTEKI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Czasopismo poświęcone sprawom ustrojowym i zawodowym notarjatu i hipoteki.

TREŚĆ:

Problemy Notarjatu

Zastój w notarjacie nie jest, jak się okazuje, zjawiskiem odosobnionem tylko w Polsce.

Kryzys w notarjacie objął szereg krajów europejskich, które w mniejszym lub większym stopniu odczuwają spadek dochodów i czynności w kancelarjach notarjalnych.

Różnica polega jedynie na tem, że podczas gdy notarjaty zagraniczne szukają ratunku dla swego zawodu, u nas panuje apatja i bierność idąca po linji najmniejszego oporu.

Ba, nawet nietylko bierne stanowisko zajmują nasi notarjusze, kiedy chodzi o ich własną sytuację materjalną, ale ponoć biernością swoją tolerują w dobie kryzysu niefortunny pomysł, zmierzający do obniżki taryfy notarjalnej, a co za tem idzie — do pogorszenia obecego stanu rzeczy.

Inaczej dzieje się zagranicą.

Prezes Izby Notarjalnej w Pradze czeskiej, dr. Jan Czulik ogłosił wszem wobec, że kryzys sądownictwa objął wszystkie trzy składniki organizmu sądowego: sędziów, notarjuszów i adwokatów.

U sędziów — zdaniem prezesa czeskiej Izby Notarjalnej—ujawnił się on w obniżce płac a wzmożeniu agend sądowych, u notarjuszów zaś i adwokatów — spadkiem czynności i dochodów.

Naprawę — woła prezes czeskiej Izby Notarjalnej — należy zacząć od sądownictwa przez podwyższenie uposażeń sędziowskich, zwiększenie liczby sędziów i uproszczenie postępowania sądowego.

Czynności sędziego powinny być przedewszystkiem ograniczone do agend w sprawach spornych z pozostawieniem mu conajmniej (dopóki nie zostaną ku temu powołane odpowiednie urzędy) agendy tabularnej i rejestrowej.

Sprawy opiekuńcze możnaby powierzyć urzędom komunalnym lub innym instytucjom socjalnym.

Co zaś do notarjuszów, to twierdzi, że postępowanie spadkowe, oszacowania, licytacje, uwierzytelnienie podpisów, wszelkie czynności, polegające na oświadczeniach, powinny być pozostawione notarjuszom, którym powinno być również powierzone wymierzanie danin spadkowych i sprawowanie komisarstwa w postępowaniu układowem i upadłościowem.

Zmiany tego rodzaju nie pociągnęłyby za sobą— sądzi dr. Jan Czulik — żadnych kosztów dla państwa, a przyczyniłyby się do zwiększenia stanu zatrudnienia inteligencji.

Rozmach, głębokie ujęcie organizacji notarjatu i dbałość o los pracowników notarjatu są zdumiewające.

Inna sprawa, że notarjat czechosłowacki znajduje się w zgoła innej sytuacji i posiada dotychczas nieco odmienne, niż u nas, kompetencje zawodowe.

Tem niemniej prezes Izby Notarjalnej czeskiej rzucił hasło rozszerzenia zakresu kompetencji notarjatu, celem zdobycia dla niego mocnych i trwałych podstaw zarobkowych.

Tego rodzaju inicjatywa u nas jest wręcz nie do pomyślenia.

Nie chodzi nam jednak o inicjatywę w dziedzinie reformy notarjatu, którą okrzyczanoby — być może —, jako herezje, zresztą nasze Prawo o Notarjacie jest jeszcze zbyt młode, aby ktokolwiek z teoretyków prawa lub przedstawicieli świata notarjal-

nego odważył się zaprojektować jakiekolwiek zmiany zasadnicze, dotyczące struktury tegoż Prawa.

Ale nie można pominąć milczeniem faktu, że w dobie kryzysu w notarjacie na widownię życia notarjalnego występuje, jak Filip z konopi, sprawa... obniżki taryfy notarjalnej.

Kiedy w Anglji ogłoszono Ustawę Oszczędnościową, obniżającą płacę królewskich urzędników, a zastosowaną przez rząd również do uposażenia sędziów angielskich, spowodowało to, że sędziowie sądu kasacyjnego przesłali prezesowi Rady Ministrów memorandum, w którem wskazali, że sędziowie zajmują całkowicie odmienne stanowisko od ogółu urzędników państwowych i że służba sędziowska jest służbą specjalną o wyjątkowem znaczeniu. Gdyby płace sędziów uległy obniżeniu w trybie przewidzianym dla urzędników państwowych, to niezawisłość sędziowska uległaby zagrożeniu.

Afera ta była przedmiotem interpetacji w Izbie Lordów i wywołała wielki rozgłos w prasie, zwłaszcza, że według ustaw angielskich wszystkie zarządzenia władzy wykonawczej podlegają orzecznictwu sądowemu, a angielscy sędziowie nie są wiązani poszczególnymi przepisami i zawsze mają możność orzekania według swego uznania, a więc mogliby w rezultacie obalić wykonanie względem nich, narówni z urzędnikami, t. zw. Ustawy Oszczędnościowej, a temsamem obniżki płac. Tego oczywiście nie uczynili i rząd królewski sam zrozumiał słuszność postulatów sędziów angielskich. Jest to niewątpliwie przykład demokracji i postępu, do którego nam jeszcze daleko.

Nawiązując to wszystko, jako smutną reminiscencję do sprawy projektowanej u nas obniżki taryfy notarjalnej, co sprowadzałoby się właściwie do przedmiotu obniżki dochodów notarjuszów, a jeszcze bardziej — zarobków pracowników notarjatu, pragniemy zaznaczyć, że nasz poprzedni artykuł, występujący przeciwko projektowi obniżki taryfy notarjalnej i wykazujący niefortunność tego projektu, wywołał ponoć duże poruszenie nietylko w sferach ministerjalnych, ale — co jest charakterystyczne — w szeregach samych notarjuszów i ciałach reprezentacyjnych notarjatu.

Dla nas nie jest ważny efekt naszych artykułów z punktu widzenia mniej lub więcej miłych wrażeń naszych czytelników, natomiast ważnym jest fakt, czy głos naszej zdrowej i niezależnej opinji, głos rozwagi, został wysłuchany przez czynniki decydujące i miarodajne.

Otóż z prawdziwą radością możemy już dziś donieść, że sprawa obniżki taryfy notarjalnej przestała być aktualną, natomiast nastąpi jedynie ujednostajnienie taryfy notarjalnej na terenie całej Rzeczypospolitej. Oczywiście, wygórowane taksy dzielnicowe, jak np. poznańska i katowicka sprowadzone zostaną do poziomu ogólnej taryfy, co jest zresztą zupełnie słusznym postulatem i logicznym nakazem chwili.

Juljan K. Malicki.

Podpis za niepiśmiennego lub niemogącego pisać w świetle kodeksu Zobowiązań i Prawa o Notarjacie

Art. 112 § 1 Kodeksu Zobowiązań stanowi, że zawarta na piśmie umowa staje się dokonaną z chwilą podpisania tejże przez umawiających się, czyli nadaje podpisom charakter zewnętrznego wyrażania akceptacji stosunku prawnego, stanowiącego treść umowy.

Art. 113 tegoż Kodeksu Zobowiązań opiewa, że za niepiśmiennego lub niemogącego pisać, lecz umiejącego czytać, *może* położyć podpis osoba trzecia, na żądanie niepiśmiennego lub niemogącego pisać. Nadto następny art. 114 K. Z. stanowi, że pisemna umowa, w której biorą udział niepiśmienni lub niemogący pisać powinna być sporządzona w formie aktu notarjalnego, który jest niezaprzeczalnym dowodem pochodzenia aktu od pewnej osoby i tego, że jest on wyrażeniem rzeczywistej woli tejże osoby.

Akt notarjalny co do formy podlega przepisom Prawa o notarjacie, które (art. 75 § 1) zna jedyny dopuszczalny sposób zewnętrznego wyrażenia akceptacji aktu przez niepiśmienne lub niemogące pisać osoby, a mianowicie położenie pod aktem tuszowego odcisku palca w obecności dwuch świadków, z których jeden wypisuje nazwisko działającej osoby niepiśmiennej. Żadnego pozatem wyjątku lub możności uchylenia się od powyższego trybu, Prawo o not. nie zna, zaś z art. 88 tegoż wynika, że niezachowanie przepisu art. 75 § 1 powoduje pozbawienie aktu mocy dokumentu publicznego, której wymaga w omawianych wypadkach art. 114 Kod. Zob. Ponieważ zaś przepisy rozdziału o przepisach ogólnych Prawa o not. nie zawierają w tym przedmiocie wzmianki „o ile inne ustawy nie stanowią inaczej“, musimy przyjść do wniosku, że tryb ten przy każdej czynności, a w szczególności przy czynności aktowej, jest *conditio sine qua non* aktu i mocy dokumentu publicznego.

Tak jest, o ile chodzi o czynności notarjalne, uregulowane w dotychczasowych ustawach a wymienione w art. 123 Pr. o not. Lecz wątpliwem jest również ze względu na przepis tegoż art. 123, czy obowiązuje powyższy tryb art. 75 § 1 Pr. o not. w wypadkach objętych *per lege posteriore*, a mianowicie art. 113 i 114 Kodeksu Zobowiązań, z których wynika, że z chwilą wejścia w życie Kod. Zob. czyli już w dn. 1 VII. 1934 roku, notarjusze muszą dopuścić do podpisania za niepiśmiennych lub niemogących pisać, a to na ich żądanie, osoby trzecie i odstąpić w ten sposób od bezwzględnego wymogu art. 75 § 1 Pr. o not., względnie muszą stosować nadal tryb tego artykułu, obok trybu art. 113 K. Z., aby zadośćuczynić wymogom Prawa o notarjacie

i zachować ważność aktu, nabywaną przez położenie podpisów za niepiśmiennych lub niemogących pisać. Można długo dyskutować nad możliwością identyfikowania tuszowego odcisku palca z podpisem, lecz będzie to miało charakter akademickiej dyskusji, nie zaś praktycznego rozwiązania kwestji, o co nam głównie i jedynie chodzi, która niewątpliwie powstanie już w dniu 1 lipca r. b.

Dlatego też podnoszę powyższe zagadnienie i wątpliwości, szukając w odpowiedziach szerokiego ogółu kolegów po fachu a również we wskazówkach miarodajnych osób, praktycznego rozstrzygnięcia ich i uzgodnienia kolidujących ze sobą przepisów prawnych.

B. Bazilewicz
Mgr. praw

Obecność świadków a odciski palca na akcie notarjalnym

Zmierzając do ujednostajnienia praktyki notarjalnej, należałoby się wypowiedzieć m. in. w następującej kwestji.

„W myśl art. 70 i 85 Prawa o Notarjacie, przy czynnościach, w których bierze udział osoba niepiśmienna lub nie mogąca podpisać z jakichkolwiek powodów, wymagana jest obecność dwóch świadków, przyczem Notarjusz stwierdza w akcie, że osoba taka aktu nie podpisała i z jakich powodów.

Następnie art. 75 § 1 wymaga od takiej osoby złożenia na akcie odcisku palca, obok którego świadek ma wypisać jej imię i nazwisko.

Nasuwa się pytanie, jak w praktyce zastosować powyższe przepisy i kto w danym wypadku stwierdza fakt złożenia odcisku palca i wypisania przez świadka imienia i nazwiska osoby niepiśmiennej lub nie mogącej podpisać?

Art. 85 obowiązku tego na Notarjusza nie nakłada.

Skutkiem niedomówienia w powyższych przepisach prawa, panuje rozbieżność w interpretowaniu i stosowaniu tych przepisów w praktyce.

I tak, jedni z Notarjuszów, niezależnie od stwierdzenia wymaganego art. 85, stwierdzają również i tę okoliczność, że dana osoba niepiśmienna lub nie mogąca podpisać złożyła na akcie odcisk palca, tudzież, że jeden ze świadków obok tego wypisał jej imię i nazwisko, inni ograniczają się do tego, że po wypisaniu imienia i nazwiska tej osoby przez świadka, obok odcisku jej palca, tenże świadek składa swój podpis, inni zaś wymagają stwierdzenia tego faktu przez świadków uczestniczących przy akcie.

Reasumując powyższe wywody, przychodzę do wniosku, że wymagana obecność świadków przy akcie, w którym biorą udział osoby niepiśmienne, lub nie mogące się podpisać, nakłada również obowiązek na tychże świadków stwierdzenia powyższego faktu.

Stwierdzenie takie możnaby ująć w tej formie: Stwierdzamy, że N N jako niepiśmienny (lub nie mogący podpisać z takich to powodów) złożył na tym akcie odcisk dużego palca prawej ręki, obok którego podpisany świadek N N wypisał jego imię i nazwisko (Podpisy).

Należy zaznaczyć, że dawniejsza ustawa notarjalna rosyjska art. 113, omawiany wypadek przewiduje.

Dla ujednostajnienia praktyki pożądane jest wypowiedzenie się czynników miarodajnych w tej sprawie.

St. Jot

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Oddziału Warszawkiego Związku Pr. N. i H.

Zarząd Oddziału Warszawskiego Związku Pracowników Notarjatu i Hipoteki Rzeczypospolitej Polskiej niniejszym podaje do wiadomości zgodnie z § 30 statutu, że w dniu 5 maja 1934 r. o godzinie 19-ej w lokalu Związku przy ul. Miodowej Nr. 10 w Warszawie, odbędzie się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Członków Oddziału Warszawskiego, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór prezydjum.

2) Odczytanie i przyjęcie protokułu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 7 kwietnia rb.

3) Sprawa rezygnacji Kolegów ze stanowisk członków Zarządu i ewentualnych wyborów do Zarządu Oddziału Warszawskiego Związku.

4) Sprawa pacyfikacji stosunków Związku.

5. Wolne wnioski.

UWAGA: 1) Zgodnie z § 32 Statutu, wnioski członków na Walne Zgromadzenie winny być podpisane przyjmniej przez 3 członków Związku i złożone Zarządowi nie później niż na 3 dni przed Walnem Zgromadzeniem.

2) Zgodnie z § 11 Statutu członkowie Związku mogą uczestniczyć w Walnych Zgromadzeniach tylko osobiście.

Zarząd Oddziału Warszawskiego Związku Pracowników Notarjatu i Hipoteki R. P.

Sprawozdanie Oddziału Sosnowieckiego Związku Pracowników Notarjatu i Hipoteki

„W dniu 25 marca r. b. odbyło się w siedzibie Związku w Sosnowcu przy ul Piłsudskiego Nr. 14 zwyczajne roczne walne zgromadzenie Oddziału Sosnowieckiego Związku Pracowników Notarjatu i Hipoteki Rzeczypospolitej Polskiej.

Zebranie otworzył prezes Oddziału Kol. St. Jędrzejewski. Przewodniczył Kol. Juljan Kleczko, sekretarzował Kol. Józef Malara. Porządek dzienny obejmował 9 punktów.

Sprawozdanie z działalności Zarządu złożyli zebranym Kol. Kol.: Stanisław Jędrzejewski, z całokształtu prac Związku i jego zadań, oraz z prac Zarządu Oddziału, ze stanu Kasy Kol. Roman Hertes, z czynności Zarządu Kol. Henryk Żernicki. Przy zakończeniu sprawozdania Kol. St. Jędrzejewski zwrócił się z gorącym apelem do zebranych członków Związku *o poparcie i rozpowszechnianie organu związkowego „Notarjat i Hipoteka“*, którego prenumerata ze względu na niską cenę 2 złote miesięcznie dostępną jest dla każdego, przyczem zaznaczył, że *moralnym obowiązkiem członka Związku jest współdziałanie w kierunku podtrzymania egzystencji pisma, będącego jedynem rzecznikiem spraw naszych.*

Wybory władz Oddziału Związku, dały następujące rezultaty:

Zarząd: Roman Hertes, Stefan Jędrzejewski, Józef Malara, Marjan Szelest, Henryk Żernicki.

Zastępcy: Aleksander Dzwonnik, Wacław Hertes, Bogumił Krzyk.

Komisja Rewizyjna: Marjan Kudelski, Wacław Mansfeld i Edward Lwowski.

Sąd Koleżeński: Roman Hertes, Stefan Jędrzejewski, Marjan Kudelski, Józef Żelichowski, Henryk Żernicki.

Podział funkcyj Członków Zarządu: Prezes: Stefan Jędrzejewski, Vice-Prezes: Marjan Szelest, Skarbnik: Roman Hertes, zastępca Aleksander Dzwonnik, Sekretarz: Henryk Żernicki, Zastępca: Józef Malara. Przewodniczący Komisji dochodów niestałych: Wacław Hertes.

Nakaz chwili

Od prezesa Oddziału Sosnowieckiego Zw. Pr. N. i H. otrzymujemy następujący artykuł, który jest właściwie streszczeniem jego przemówienia na rocznem walnem Zgromadzeniu pracowników notarjatu w Sosnowcu.

Rok sprawozdawczy 1933, to okres pamiętny w dziejach naszego Związku, to okres walki o słuszne prawa nasze, w której braliśmy bezpośredni udział, to okres wreszcie realizacji idei połączenia wszystkich pracowników Notarjatu i Hipoteki całej Rzeczypospolitej w jeden związek zawodowy.

Nie wszyscy z Kolegów doceniają rolę i znaczenie związków zawodowych, w kształtowaniu się życia gospodarczo-społecznego w państwie naszem, nie doceniają zadań Związku w walce o warunki pomyślnej egzystencji i zagwarantowanie praw naszych w ustawodastwie i właściwą rolę ustroju naszego społeczeństwa, jak również nie doceniają zadań związku w kierunku tworzenia samopomocy społecznej, szkolenia zawodowego i zacieśniania współżycia kulturalno-towarzyskiego.

Podjęte przez Związek wysiłki w obronie praw naszych i należne nam miejsce w ustawodawstwie, w związku z ustrojem notarjatu i unifikacja prawa o notarjacie, nie dały przewidywanego pozytywnego rezultatu.

Słabe wyniki akcji, musimy częściowo przypisać sami sobie. Zbyt późno dowiedziano się o nas. Nie zorganizowani należycie, rozproszkowani po kraju, nie zdołaliśmy wyrobić w sobie poczucia solidarności i wiary we własne siły — tych głównych podstaw na jakich opiera się każda organizacja.

Wprawdzie przepisy szczególne dla okręgów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie, wydane aż do odwołania w drodze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, dały pracownikom, zatrudnionym w kancelarjach notarjalnych i hipotecznych conajmniej przez lat 10 możność ubiegania się o wpisanie ich na listę osób uprawnionych do zastępowania notarjuszów, nie przesądza to jednak kwestji, że są one dla nas wielce krzywdzące i nie mogły zadowolnić całej rzeszy zawodowych pracowników.

Czego jednak nie uzyskaliśmy dotąd, możemy uzyskać w przyszłości.

Załamać się nam nie wolno! Przeciwnie, pracą w kierunku stałego doskonalenia się w swoim zawodzie i przestrzeganiem etyki zawodowej musimy zdobyć należne nam miejsce w notarjacie i uznanie miarodajnych czynników rządowych.

Mając na myśli wszystkich członków naszej organizacji, zaznaczam, że w interesie samych pracowników leży, aby panujące dotąd niezdrowe stosunki w notarjacie na tle konkurencji, nie licujące z powagą instytucji, ułożyły się pomyślnie.

Jest to nakaz chwili, gdyż nawet ci pracownicy, którzy uzyskali prawo zastępstwa, mogą być z tych powodów pozbawieni uzyskanych uprawnień.

Aczkolwiek rozbieżność jest wielka w pojmowaniu i stosowaniu etyki w naszej pracy zawodowej, to jednak wszyscy musimy dążyć do podniesienia poziomu etycznego.

W tem miejscu muszę zaznaczyć, że Główny Zarząd Związku wspólnie z Komitem Wydawniczym naszego organu poczynili wszelkie możliwe kroki oraz ujawnili wielką gorliwość i energję nietylko w obronie praw naszych, ale i w sprawie zjednoczenia pracowników notarjatu i hipoteki w całej Polsce i tem samem, zasłużyli sobie na całkowite uznanie i po-

dziękowanie. Zarząd nasz, doceniając należycie te wysiłki, wyraził podziękowanie Głównemu Zarządowi i Komitetowi Wydawniczemu.

Gdy z jednej strony wre praca w kierunku zrzeszenia wszystkich pracowników notarjatu i hipoteki, nieliczni, coprawda, członkowie nie poczuwają się do obowiązków statutowych. Składki członkowskie uiszczane są przez członków nieregularnie, niektórzy zaś członkowie przestali płacić bez żadnego usprawiedliwienia. Co do tych ostatnich Zarząd Oddziału zmuszony jest zastosować przysługujące mu, w myśl statutu prawo, — wykluczając ich ze Związku.

Miejmy jednak nadzieję, że Zarząd na przyszłość nie będzie zmuszony uciekać się do tego rygorystycznego środka.

Koledzy nie chcą zrozumieć, że owocność pracy naszej w dużej mierze zależy od aktualnych wpływów.

A sytuacja w notarjacie jest prawie tragiczna. Zmiany w notarjacie i skasowanie niektórych stanowisk notarjuszów spowodowały utratę pracy sporej liczby kolegów. Zrealizowanie zadań w kierunku wyszukania pracy i pomocy materjalnej w dużej mierze uzależnione jest od środków rozporządzalnych, brak ich stawia Zarząd w kłopotliwe położenie.

W końcu apeluję do wszystkich członków Związku, aby przez poparcie naszego organu, którego prenumerata dostępna jest dla każdego, podtrzymali zagrożoną egzystencję tego pisma. Jest to moralnym obowiązkiem naszym. Jedyne pismo to, będące rzecznikiem naszych spraw, musi istnieć i musi posiadać, jak dotąd, odpowiednie kierownictwo fachowe, aby stać na wysokości swego zadania.

Niech nikogo nie braknie w liczbie prenumeratorów tego pożytecznego pisma.

St. Jędrzejewski.

Polemika „Wiadomości Prawniczych" z redakcją „Notarjatu-Hipoteki".

„Wiadomości Prawnicze", czasopismo poświęcone zagadnieniom prawa i krytyce prawniczej, w N-rze 4-ym, kwietniowym, poddaje krytyce fachowej artytuł współpracownika naszej redakcji, p. mgr. B. Bazilewicza „W kwestji doręczania przez notarjusza oświadczenia woli".

Wspomniany organ pisze:

„W czasopiśmie Notarjat-Hipoteka Nr. 7/1934 mgr. B. Bazilewicz występuje przeciwko poglądowi, wyrażonemu na łamach Wiadowości Prawniczych, że notarjusz uprawniony jest dokonać oświadczenia woli osobie, która mieszka lub ma siedzibę w innym okręgu sądowym. Stanowisko swoje p. Bazilewicz motywuje tem, że: „doręczenie jest czynnością notarjalną, ujętą w protokuł, protokuł zaś notarjalny spisuje się w formie aktu notarjalnego, na miejscu doręczenia. To ostatnie wynika niewątpliwie z przepisu § 4 art. 101 Pr. o not."

Nasz polemista nie przyznaje szłuszności p. Bazilewiczowi i wywodzi:

„Dokonanie oświadczenia woli składa się z dwu aktów: z oświadczenia woli przez wzywającego i z doręczenia oświadczenia wzywającemu *(zapewne wzywanemu — Przyp. Red.)*. O ile pierwszy akt opiera się na zasadzie bezpośredniości, gdyż oświadczenie woli wobec notarjusza nie może być dokonane za pośrednictwem urzędu lub osoby (z wyjątkiem pełnomocnika lub zastępcy ustawowego), to akt doręczenia dopuszcza pośrednictwo. Stosownie do § 6 art. 101 Pr. o not. „notarjusz również może dokonać doręczenia listem poleconym. W przypadku protokuł obejmuje treść uczynionego doręczenia i wzmiankę o przesłaniu go listem poleconym".

Ustawodawca tą modyfikacją dążył do ułatwienia wzgl. uproszczenia sposobu doręczenia. Deręczenie listem poleconym ma tę wadę, że w chwili oddania pisma w urzędzie pocztowym notarjusz nie może mieć pewności, że dojdzie ono do adresata, a zatem w protokule nie może stwierdzić faktu doręczenia oświadczenia woli wezwanemu. Jest to surogat doręczenia. Notarjusz może tylko protokularnie stwierdzić treść oświadczenia woli wzywającego i że odnośne pismo zostało złożone urzędowi pocztowemu, celem doręczenia wezwanemu jako list polecony. Z tego wynika, że w przypadku doręczenia pisma listem poleconym czynności notarjusza kończą się z chwilą złożenia pisma w urzędzie pocztowym.

Skoro w tym wypadku czynności notarjalne kończą się dla wzywającego z chwilą oddania pisma w urzędzie pocztowym, niema żadnej podstawy do przyjęcia, że czynność notarjusza jest nieważną z tego powodu, iż adresat mieszka lub ma siedzibę w innym okręgu sądowym, gdyż czynności notarjalne: t. j. pierwszy jak i drugi akt zostały dokonane w okręgu sądu okregowego, w którym notarjusz ma siedzibę, stosownie do art. 3 Pr. o not".

Tyle „Wiadomości Prawnicze".

Jeśli chodzi o rozstrzygnięcie, po czyjej stronie jest słuszność, to z całą satysfakcją przyznajemy w tym wypadku słuszność interpretacji „Wiadomości Prawniczych". Zaznaczamy tylko, że nie czekaliśmy na polemikę sympatycznego pisma prawniczego i w tej materji „Notarjat-Hipoteka„ zamieściła już w poprzednim numerze miarodajne wyjaśnienie urzędowe Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie, który za zezwoleniem Ministerstwa Sprawiedliwości, ogłosił wykładnię tego przepisu, budzącego dotychczas uzasadnione i zrozumiałe spory prawnicze.

Zresztą w tej sprawie należy się głos p. Bazilewiczowi, który niewątpliwie, jako autor inkryminowanego artykułu, powróci jeszcze do tego tematu na łamach naszego pisma.

Ze stanowiska redakcji, pragniemy tylko podkreślić fakt, iż czasopismo nasze, poruszając najżywotniejsze zagadnienia z praktyki notarjalnej na tle nowych przepisów Ustawy Notarjalnej i udzielając miejsca w tym celu licznym naszym korespondentom, spełnia doniosłą rolę interpretancyjną i komentatorską, wobec nowego Prawa o notarjacie.

Im więcej głosów krytycznych, tem większa nasza zasługa, z punktu widzenia interpretacji obowiązującego prawa.

Wszelkie nowe dzieła ustawodawcze, a już szczególnie te, które ostatnio u nas zostały ogłoszone, mają przeważnie to do siebie, że wymagają ... tłumacza i komentatora.

A że wykładnia każdego prawa daje poważny materjał do refleksyj rozmaitego rodzaju, więc i zdania są podzielone przez dowolność własnej interpretacji.

Każde prawo obowiązuje w takiem brzmieniu, w jakiem jest ogłoszone. Chodzi tylko o to, aby umieć wyczytać z ogłoszonych przepisów prawa wolę ustawodawcy. Nie znaczy to, jak mówi prof. Makarewicz,—żeby ustawodawstwo stanowiło jakby plastelinę, którą każdy mógłby na swój sposób wygniatać, nie, ale w interesie samego prawa leży szerokie i rzeczowe posiłkowanie się aparatem interpretacji, a więc interpretacji gramatycznej, logicznej i historycznej obowiązujących ustaw.

Tę rolę — jeśli chodzi o notarjat — spełniamy godnie i wdzięczni jesteśmy tym bratnim organom prawniczym, które i nas interpretują.

J. M.

Orzecznictwo Sądowe

Tryb oszacowania majątku nieruchomego podlegającego oszacowaniu.

Z art. 1762 i 1763 U. P. C. bynajmniej nie wynika, aby przed sprzedażą niepodzielnego majątku nieruchomego z licytacji publicznej miało być dokonane ponowne oszacowanie tego majątku, pomimo ustalenia przez sąd jego wartości w trybie art. 824 K. C., przewidziane bowiem w tym przepisie prawa notarjalnego oszacowanie nieruchomości należy do istotnych formalności postępowania działowego, gdyż musi poprzedzać postanowienie sądu co do przeprowadzenia podziału w naturze lub w drodze licytacji publicznej.

(Orz. I. C. 2334/32).

Poradnik „Notarjatu-Hipoteki"

Notarjusz w Kielcach. Żadnego uchybienia w akcie notarjalnym — naszem zdaniem — nie było. Akt jest sporządzony prawidłowo. Według art. 1 rozporządzenia o prawie przemysłowem za przemysł uważa się wszelkie zatrudnienie zarobkowe lub przedsiębiorstwo, wykonywane samoistnie i zawodowo, bez względu na to, czy jest ono wytwarzające, przetwarzające, handlowe lub usługowe.

Notarjusz B. W. „Law of evidence" oznacza system dowodowy prawa anglosaskiego. Po polsku powiedzielibyśmy: „prawo oczywistości".

Jestto właściwa zasada prawa angielskiego, polegająca na tem, że winne być udowodnione istotne okoliczności, czyli takie środki dowodowe, które prowadzą do zupełnego stanu oczywistości co do zdarzeń, stanowiących przedmiot dowodu, czyli do zupełnej pewności.

Zresztą system ten jest również właściwością procesu szkockiego i północno-amerykańskiego.

Jeżeli nasze wyjaśnienie Panu nie wystarczy, możemy polecić specjalistę — znawcę prawa angielskiego, p. dra Zdzisława Papierkowskiego. Adres jego znany jest redakcji Głosu Sądownictwa, do której prosimy się zwrócić w tej sprawie.

Recenzje dzieł prawniczych.

(Z książek nadesłanych do redakcji).

Prawo Cywilne.

Nakładem wojewódzkiego Instytutu wydawniczego w Poznaniu ukazało się wydanie trzecie Prawa Cywilnego, opracowane przez Fryderyka Zolla i przy współudziale: Jana Gwiazdomorskiego, Leona Oberlendera i Tomasza Sołtyska.

Tom IV zawiera prawo familijne i spadkowe, stanowiące dla notarjatu jeden z najważniejszych działów prawa cywilnego.

Szkoda tylko, że dzieło to jest opracowane głównie na podstawie przepisów obowiązujących w Małopolsce.

Autorzy, dając na wstępie swej pracy doskonałą charakterystykę praw familijnych wogóle, przechodzą w dziale I-ym do omówienia prawa małżeńskiego osobowego, podkreślając pierwiastek prawno-publiczny w prawie małżeńskiem.

Oddzielny rozdział stanowi mało naogół znane zagadnienie zaręczyn i skutki ich zerwania.

Obszerny rozdział zajmuje kwestja zawarcia i rozwiązania małżeństwa i skutki prawa stąd wynikające.

Dział II zawiera małżeńskie prawo majątkowe, a więc ustawowe prawo majątkowe małżeńskie, umowne prawo małżeńskie majątkowe, oraz stosunki prawno-majątkowe między rodzicami a dziećmi, tudzież prawa i obowiązki dzieci ślubnych, nieślubnych, oraz adoptowanych i wziętych na wychowanie, wreszcie wstępnych wiadomości o opiece, kurateli i asyście.

W dziale III-im znajdujemy prawo spadkowe i ten dział, opracowany wzorowo, stanowi przedmiot zainteresowania świata notarjalnego.

A więc doskonałe wiadomości o prawach spadkowych, a zwłaszcza o prawie dziedziczenia, o rozporządzeniach ostatniej woli w ogólności, a w szczególności o testamentach, o dziedzicach podstawionych, o zapisach, ograniczeniu i uchyleniu ostatniej woli, o ustawowym porządku dziedziczenia, wreszcie o prawie zachowku i innych prawach przeciwtestamentowych, oraz o wzięciu spadku w posiadanie.

Pożyteczne to dzieło możemy polecić pp. notarjuszom i pracownikom notarjatu, dla pogłębienia wiedzy fachowej.

M.

Redakcja „Notarjatu-Hipoteki" uprasza wszystkie redakcje, wydawnictwa i księgarnie prawnicze o nadsyłanie egzemplarzy recenzyjnych, książek i publikacyj do oceny.

Egzemplarze należy przesyłać pod adresem redakcji „Notarjatu-Hipoteki" Warszawa, Miodowa 10 (Związek Pracowników Notarjatu i Hipoteki R. P.).

OD ADMINISTRACJI.

Upraszamy P. T. Prenumeratorów, zalegających w prenumeracie, o bezzwłoczne nadesłanie należności na konto nasze w P.K.O. Nr. 15.055.

Lista zastępców notarjuszów

w okręgu Izby Notarjalnej Warszawskiej zatwierdzona na posiedzeniu RADY NOTARJALNEJ z dnia 15 i 23 marca 1934 roku

Nr: kol.	Nazwisko i Imię zastępcy	Notarjusz u którego pracuje	Miejscowość
	SĄD OKRĘGOWY W BIAŁYMSTOKU		
1.	Korzyńska Matylda	St. Jankowski	Białystok
2.	Kudela Ksawery	Alfons Malarski	Siemiatycze
3.	Maciejewski Dymitr	W. Szczepiński	Białystok
4.	Tarłowski Ksawery	B, Urbanowicz	„ „
	SĄD OKRĘGOWY W ŁOMŻY		
5.	Bajczewski Franciszek	H. Żyznowski	Kolno
6.	Bargielski Jerzy	Edmund Płoski	Maków Maz.
7.	Bargielski Witold-Stan.	bez pracy	Łomża
8.	Dudziec Wincenty	Rom. Radgowski	Jedwabne
9.	Grajewski Feliks	Stan. Jasieński	Łomża
10.	Grajewski Władysław	M. Cetnarowicz	Czyżew
11.	Humięcki Witold	M. Rupiński	Grajewo
12.	Kitzman Juljan	Zezon Grużewski	Łomża
13.	Kraszewski Stanisław	P. Aleksiuk	Ostrowia-Maz.
14.	Kulczyński Kazimierz	H. Hertzberg	Łomża
15.	Nowicki Walerjan	J. Dulski	„
16.	Tymiński Władysław	Włodz. Rudnicki	Wys.-Mazow.
	SĄD OKRĘGOWY W ŁODZI		
17.	Bienias Feliks	S. Szmidt	Łódź
18.	Błaszczyński Stanisław	M. Słoniowski	„
19.	Francikowski Jan	E. Achenbach	„
20.	Iwańczyk Zygmunt	B. Lisowski	„
21.	Kalusiński Stanisław	bez pracy	„
22.	Kaczmarek Wojciech	S. Mandecki	„
23.	Kaucz Franciszek	J. Buchowski	Zgierz
24.	Kotlicki Józef	A. Smoliński	Łódź
25.	Kowalewski Tomasz	J. Wallas	Pabjanice
26.	Kurowski	J. Kasperkiewicz	„
27.	Krzysztoszek Bron.	B. Chełmicki	Łódź
28.	Lipko Stefan	S. Chrzanowski	Kutno
29.	Ławnicki Andzej	I. Szwarc	Łęczyca
30.	Malczyński Mikołaj	J. Krzemieniewski	Łódź
31.	Marcinkowski Antoni	S. Szmidt	„
32.	Matusiak Zygmunt	W. Irzyłowski	Żychlin
33.	Michalak Wacław	K. Oksza-Strzelecki	Łódź
34.	Misiak Piotr	J. Buksicki	Łęczyca
35.	Mencel Józef	W. Nowiński	Łódź
36.	Pawłowski Wiktor	J. Zaborowski	„
37.	Pietrzak Bolesław	J. Łuczyński	„
38.	Popielecki Jan	W. Łodziewski	„
39.	Rebel Aleksander	St. Kles	„
40.	Rodkiewicz Zygmunt	Henryk Kles	„
41.	Ryszkowski Stan.	J. Lubowicki	Brzeziny
42.	Skrzyński Franciszek	S. Baranowski	Łódź
43.	Stańczykowski Piotr	P. H. Konarzewski	„
44.	Trepczyński Wład.	A. Smoliński	„
45.	Wieczorek Ignacy	F. Zawadzki	Tuszyn
46.	Wiechciński Kazimierz	W. Prażmowski	Kutno
47.	Wiśniewski Jan	Jan Ćwikliński	Łódź
48.	Włodarek Benedykt	J. Lubowicki	Brzeziny
49	Woźniakowski Zyg.-J.	R. Wodziński	Łódź
50.	Wysocki Władysław	B. Oksza-Strzelecki	„
51.	Zakrzewski Gustaw	J. Łuczyński	„
	SĄD OKRĘGOWY W PIOTRKOWIE		
52.	Burzyński Jan	Feliks Frąckiewicz	Bełchatów
53.	Bykowski Kazimierz	Al. Kędzierski	Piotrków
54.	Grabowski Jerzy-Bol.	A. Trawiński	„
55.	Hankiewicz Zygmunt	Tadeusz Koss	Częstochowa
56.	Jagodziński Bron.	A. Kędzierski	Piotrków
57.	Jankowski Roman	Kaz. Jacynicz	Nowe Miasto
58.	Korbacz Kazimierz	Wydz. Hipoteczny	Piotrków
59.	Loszek Michał	W. Płaneta	Radomsko
60.	Mędelski Józef	Hen. Wardęski	Piotrków
61.	Plebanek Adam	Tad. Koss	Częstochowa
62.	Poradowski Stan.	T. Dębski	Radomsko
63.	Stefankiewicz Wład.	S. Olszyński	Tom. Mazow.
64.	Tekielski Stanisław	P. Pareswiet-Sołtan	Piotrków
65.	Ujma Jan.	J. Karolczyk	Kłobuck
66.	Zieliński Marjan	p. o. E. Wyczański	Rawa Mazow.
	SĄD OKRĘGOWY W PŁOCKU		
67.	Baranowski Antoni	Ryszard Sima	Płock
68,	Kornacki Wład.	bez pracy	Lipno
69.	Ławczyński	E. Płoski	Płock
70.	Smoliński Sylwin	E. Jasiński	Sierpc
71.	Szymborski Wład	Wiesł. Jaśkiewicz	Ciechanów
	SĄD OKRĘGOWY W SIEDLCACH		
72.	Bohuszewicz Mikołaj	Ryszard Sima	Biała Podl.
73.	Chrupek Aleksander	Wł. Sudra	Siedlce
75.	Dudziński Piotr	W. Krasuski	Radzyń
75,	Gątkowski Jan	bez pracy	Siedlce
76.	Hubert Jerzy-Woj.	A. Pinakiewicz	Garwolin
77.	Kasprzyk Tadeusz	W. Karasinski	Ryki
78.	Kuchciak Stanisław	S. Wolbeck	Żelechów
79.	Mikiel Ludwik	L. Nowacki	Łuków
80.	Nowicki Stanisław	W. Szumański	Siedlce
81.	Ostaszewski Roman	S. Możdziński	Biała Podl.
82,	Osiński Józef	W. Szumański	Siedlce
83.	Sobczyk Stanisław	B. Wędrychowski	Biała Podl.
84.	Świnarski Hidolit	Jan Siokało	Siedlce
85.	Teleńczuk Czesław	Adam Dzierżawski	Sokołów Podlas.
86.	Wójtecki Stanisław	L. Moniuszko	Węgrów
87.	Zalewski Jan	H. Taborowski	Łosice
	SĄD OKRĘGOWY W SOSNOWCU		
88.	Gołębiowski Jan	W. Kowalczewski	Będzin
89	Goncerz Feliks	J. Stachnik	Pilica
90.	Hertes Roman	W. Szreniawski, P.H.	Sosnowiec
91.	Jędrzejewski Stefan	R. Pruszyński	
92.	Kudelski Marjan	W. Raczkiewicz	Będzin
93.	Kwietniak Stefan	Z. Karczewski	Zawiercie
94.	Mansfeld Wacław	B. Rakowiocki	Żarki
95.	Opatowiecki Miecz.	A. Łukaszewicz	Skała
96.	Radliński Andrzej	J. Łoziński	Wolbom
97.	Szelest Marjan	K. Jewniewicz	Sosnowiec
98.	Tomczak Wacław	P. Eydz.-Zubowicz	„
99.	Żernicki Hen.-Stanisł.	K. Cichoński	Dąbr. Górnicza
	SĄD OKRĘGOWY W WARSZAWIE		
	a) Warszawa		
100.	Anyżewski Zygmunt	W. Tarnowski	Warszawa
101.	Barański Stan.-Wojc.	A. Śleszyński	„
102.	Bielicki Stanisław	bez pracy	„
103.	Bilewicz	M. Dobrowolski	„
104.	Borkowski Romuald	S. Benedykt	„
105.	Byliński Edward	T. Baraniecki	„
106.	Chmielewski Stanis.	Cz. Świrski	„

Nr. kol.	Nazwisko i Imię zastępcy	Notarjusz u którego pracuje	Miejscowość
107.	Czarnecki Kazimierz	J. Glass	"
108.	Dąbrowski Włodz.	A. Sułowski	"
109.	Dzikowski Edward	Z. Neumann	"
110.	Falkowski Aleksander	R. Jelnicki	"
111.	Głowacki Bolesław	J. Jasiński	"
112.	Gołębiowski Eugenjusz	W. Jamontt	"
113.	Grodzki Stefan	J. Glass	"
114.	Grysiński Franciszek	bez pracy	"
115.	Hunter Stanisław	L. Gostyński	"
116:	Jabłoński Mieczysław	Z. Nowicki	"
117.	Janczewski Aleksander	S. Bełżyński	"
118.	Jeziorowski Juljan	bez pracy	"
119.	Karnawalski Stefan	W. Roman	"
120.	Kosko Ludwik	W. Tarnowski	"
121.	Kurman Marjan-Marcj.	M. Kurman	"
122.	Lech Stanisław	T. Straszewicz	"
123.	Linke Mieczysław	Z. Zabierzowski	"
124.	Ludwiniak Franciszek	L. Gostyński	"
125.	Łąkowski Seweryn	S. Zaborowski	"
126.	Mataj Konrad	W. Dembiński	"
127.	Michałowski Piotr	St. Pliszczyński	"
128.	Miedzianowski Zygm.	A. Szymański	"
129.	Niewęgłowski Kaz.	S. Małachowski-Lemp.	"
130.	Olszewski Wacław	W. Chomenko	"
131.	Olszewski Wiesław	St. Warmski	"
132.	Piotrowski Aloizy	W. Chomenko	"
133.	Postupalski Jerzy	S. Benedykt	"
134.	Prusakiewicz Ignacy	K. Hetlinger	"
125.	Rowicki Eugenjusz	M. Dobrowolski	"
136.	Rutkowski Stanisław	K. Hettlinger	"
137.	Sikorski Andrzej	A. Massalski	"
138.	Stokowski Sarjusz-Ed.	W. Tarnowki	"
139.	Sułkowski Wacław	W. Chomenko	"
140.	Suchożebrski Walerj.	J. Glass	"

Nr. kol.	Nazwisko i Imię zastępcy	Notarjusz u kttórege pracuje	Miejscowość
141.	Szymański Antoni	K. Hettlinger	"
142.	Szudzikowski Stan.	St. Jurkiewicz	"
143.	Taff Romuald	W. D. Paszkowski	"
144.	Wardaszko Antoni	S. Zaborowski	"
145.	Werkowski Karol	J. Pomykalski	"
146.	Wiechecki Jan	A. Massalski	"
147.	Włoskowicz Sylw.-Hen.	W. Włoskowicz	"
148.	Wojnarowski Edmund	A. Szymański	"
149.	Wojtkiewicz Feliks	W Tarnowski	"
150.	Wojciechowski Tad.	J. Moldenhawer	"
151	Wolski Ryszard	J. Siennicki	"
1,2.	Woźniak Antoni	W. Laskowski	"
153.	Wróbel Henryk	A. Sleszyński	"
154,	Ziembicki Stanisław	Z. Hübner	"
155.	Zaremba Bolesław	bez pracy	"
156.	Żelaskiewicz Lucjan	A. Massalski	"
157.	Żurkowski Bolesław	St. Jurkiewicz	"
158.	Żuk Augustyn	W. D. Paszkowski	"

b) inne miejscowości

159.	Abramowski Jan	W. Augustynowicz	Mińsk Mazow.
160.	Ciaś Narcyz	M. Baciarelli	Grójec
161.	Dąbrowski Apolinary	K. Angerman	Góra Kalwarja
162.	Gembka Władysław	A. Stembrowicz	Błonie
163.	Głogowski Leon	M. Janowski	Łowicz
164.	Kozownicki Michał	K. Moykowski	Otwock
165.	Kurniewicz Kazimierz	K. Moykowski	Otwock
166.	Malanowski Stan.	J. Pryziński	Sochaczew
167.	Missorek Teofil	bez pracy	Otwock
168.	Sadkiewicz Kaz.	H. Drzewiecki	Wyszków
169.	Zakrzeński Wład.	Z. Skibniewski	Żyrardów
170.	Kurpiszówna Wanda	bez pracy	Włocławek

Odpowiedzi Redakcji

Pracownik kancelarji notarjalnej w Kutnie. Radzimy przestudjować podręcznik Prawa Handlowego Jana Namitkiewicza.

Notarjusz Feliks Czarkowski w Biłgoraju. W poruszonej przez Pana sprawie wypowiemy się w następnym numerze „Notarjatu i Hipoteki".

Władysław Krymm. Odpowiedź znajdzie Pan w „Poradniku".

Zastępca notarjusza w Płocku. Dziękujemy za wyrazy uznania. Obawy pańskie są jednak płonne. Czasopismo nasze musi i będzie istnieć.

Gwarancja? — fachowe kierownictwo zawodowego dziennikarza-prawnika, przy udziale członków komitetu redakcyjnego, z pośród przedstawicieli notarjatu i hipoteki. Prosimy o nadesłanie prenumeraty, bo to jest najważniejsze.

Adw. Jakób Kerner. Praca Pańska z dziedziny praktyki hipotecznej dla „Notarjatu-Hipoteki" bardzo nas ucieszy. Czekamy niecierpliwie.

Odgłosy

„Palestra" — organ Rady Adwokackiej w Warszawie, prowadzący wzorowy przegląd książek i czasopism prawniczych, notuje następujące artykuły z Notarjatu-Hipoteki: J. K. Malicki — Interpretacja art. 131 Prawa o notarjacie a regulamin Rady Notarjalnej, oraz artykuł tegoż autora — O powagę stanowiska notarjalnego; Zygmunta Szymkowiaka — Ochrona prawna kancelarji notarjalnej i forma czynności w świetle p. o. n., Z. Sieńki — Postanowienia ogólne prawa o notarjacie, oraz Tadeusza Dorożały — Sporządzanie testamentu według przepisów K. C.

Wiadomości prawnicze, czasopismo poświęcone zagadnieniom prawa i krytyce prawniczej, cytują następujące nasze artykuły: Juljan K. Malicki — Podział protestów wekslowych, B. Bazilewicz — Doręczenie zawiadomień, T. Dorożała — Sporządzanie testamentu wspólnego według przepisów kodeksu cywilnego.

Ogłoszenie

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Warszawa, Miodowa 10. Telefon 2-07-61.
KONTO P. K. O. 15.055 (Związek Pracowników Notarjatu i Hipoteki R. P., Zarząd Główny).
Prenumeratata: rocznie — 20 zł., kwartalnie 5 zł., miesięcznie — 2 zł., numer pojedyńczy — 75 gr.
Cena ogłoszeń: strona — 150 zł., 1/2 str. — 75 zł., 1/4 str. — 40 zł. 1/8 str. — 25 zł., drobne 10 gr. od wyrazu.

Wydawca: ZWIĄZEK PRACOWNIKÓW NOTARJATU I HIPOTEKI R. P.
Redaktor: Juljan K. Malicki.

Zakłady Graficzne B. Pardecki i S-ka, Warszawa, ul. Żelazna 56, tel. 5-22-05.